

Morfea

Patientinformation

Morfea är en relativt ovanlig bindvävssjukdom där huden angrips inom ett mindre eller större område som blir hårt och stelt. Tillståndet kan uppkomma i alla åldrar, även om det är vanligast mellan 20 och 50 års ålder, och ca. 3 ggr vanligare hos kvinnor än män. Ibland kan flera spridda fläckar uppkomma.

Klinisk bild

Det angripna området blir först rodnadt och sedan allt mer hårt, stelt och gulaktigt vaxartad med en omgivande svagt blårodnadt kantzona. En ökad brunpigmentering i området med inslag av mer vitaktiga partier förekommer i senare stadier (*bild 1 och 2*). Varianter med linjär eller band-formad utbredning förekommer (*bild 3*).

Sjukdomsorsak

Morfea är en lokal form av bindvävssjukdomen sklerodermi, som enbart sitter i huden. Den kan uppträda efter en allmän virusinfektion eller i ett av någon anledning skadat område, efter en bettreaktion (t.ex. fästingar), men i flertalet fall förblir orsaken helt okänd. Förändringarna är ofta enstaka, ibland flera, vanligen rundande och sitter asymmetriskt på bålen eller en extremitet, och kan vara av mycket varierande storlek. Linjär utbredning kan förekomma.

Förlopp

Sjukdomsförloppet är långvarigt över många års tid men begränsat och kan så småningom självläka och lämna mer eller mindre kvarvarande rester. Om huden blir stel och hård runt en led, eller påverkar en hel arm eller ben, kan särskilt hos barn extremitetens normala utveckling bli lidande och kräva speciella behandlingsinsatser

Behandling

I tidigt stadium, när förändringarna enbart är rodnade, kan mycket starka kortisonsalvor eller kortisoninjektioner i fläcken för att dämpa sjukdomens utveckling. Medicinsk ljusbehandling har visat gynnsam effekt i vissa fall. I svårare och mer utbredda fall har invärtes behandling med olika immunhämmande medel försökts, med varierande resultat. När förändringarna sitter över en led är behandling med sjukgymnastik av vikt. Ofta avvaktas i övrigt den spontana utläkningen.